

**QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI**

**MAGISTRAT DR.
AUDREY DEMICOLI**

Seduta tat-18 ta' Dicembru, 2013

Numru. 460/2010

**Il-Pulizija
Spettur Gabriel Micallef**

vs

Massimo Bonello

Il-Qorti ;

Rat li l-imputat Massimo Bonello bin George u Matilde nee' Zammit, mwieled il-Pieta' fit-22/11/1973 u residenti 107, Daisy Crt, Flat 6, Triq J. Quintinus, San Pawl il-Bahar jew St Helen Flat 2, Triq il-Hgejjeg, San Pawl il-Bahar u detentur tal-karta tal-identita' numru 522073(M) gie mressaq quddiemha akkuzat talli :

Kopja Informali ta' Sentenza

Fit-02/12/2008 ghall-habta ta' 08:30hrs fi Triq it-Trunciera, Qawra waqt li kien qieghed isuq il-vettura bin-numru tar-registrazzjoni DBY431 ;

- (1) Saq l-imsemmija vettura minghajr licenzja tas-sewqan mahruga mill-Awtorita' Dwar it-Transport ta' Malta.
- (2) Saq l-imsemmija vettura minghajr ma' kien kopert b'polza tas-sigurta dwar ir-riskju tat-terzi persuni.
- (3) Saq l-imsemmija vettura bla kont.
- (4) Saq l-imsemmija vettura bi traskuragni.
- (5) Saq l-imsemmija vettura b' mod perikoluz.
- (6) B'nuqqas ta' hsieb, bi traskuragni jew b'nuqqas ta' hila fl-arti jew professjoni jew b' nuqqas ta' tharis tar-regolamenti tat-traffiku ikkaguna griehi ta' natura gravi fuq il-persuna ta' Inna Abrevoka Atreptyeva kif gie ccertifikat minn Dr Agnes Cauchi M.D. (reg 2863).

Il-Prosekuzzjoni titlob li jigi skwalifikat/a mill-licenzji kollha tieghu tas-sewqan.

Rat in-nota tal-Avukat Generali datata 18 ta' Gunju, 2012 (esebita a fol. 210 tal-process) fejn huwa dehrlu li tista' tinstab htija jew htijiet taht dak li hemm mahsub;

1. Fl-Artikoli 15(1)(a), (2) u (3) tal-Kapitolu 65 tal-Ligijiet ta' Malta;
2. Fl-Artikolu 3 tal-Kapitolu 104 tal-Ligijiet ta' Malta;
3. Fl-Artikolu 226 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

Rat li waqt l-udjenza tas-6 ta' Lulju, 2012, l-imputat ddikjara li huwa m'ghandux oggezzjoni li l-kaz tieghu jigi trattat bi procedura sommarja u deciz minn din il-Qorti fil-kompetenza tagħha surreferita.

Semghat il-provi;

Rat li la l-parti civili u l-anqas id-Difiza ma prezentaw in-Noti ta' Sottomissjonijiet finali entro t-terminu lilhom prefiss.

Ikkunsidrat:

Illi l-fatti ta' dan il-kaz huma fil-qosor dawn li gejjin. Fit-2 ta' Dicembru 2008 fid-disa' neqsin kwart ta' fil-ghodu sar rapport¹ fl-Ghassa tal-Qawra li karozza tal-linja kienet laqtet mara fejn din sofriet griehi gravi². L-incident sehh fi Triq it-Trunciera, San Pawl il-Bahar. Il-karozza tal-linja li kellha n-numru ta' registrazzjoni DBY 431³ u kienet misjuqa mill-imputat u cioe' Massimo Bonello. Huwa kien għaddej bir-rotta tieghu fejn huwa sema' hoss u meta hareg mix-xarabank sabiex jara x'gara nduna li kien hemm mara quddiem il-karozza tal-linja. Din il-mara rrizulta li kienet Atrekyeva Abrekova mara ta' nazzjonalita' Urajna u din kienet qed issofri minn griehi gravi⁴.

Meta xehedet Abrekova Atreptyeva waqt l-udjenza tat-8 t'Ottubru 2010 hija qalet li ghall-habta tat-8.30 ta' filghodu kienet sejra x-xogħol. Hija bdiet mixja l' isfel biex tilhaq il-karozza tal-linja halli tirkeb minn fuq l-stage. Hija kellha taqsam għan-naha l-ohra tat-triq sekondarja minhabba li l-konfigurazzjoni tat-triq kienet tali li ma tkunx tista' tara l-karozzi gejjin. F'mument minnhom hija tghid li rat il-karozza tal-linja harset in-naha l-ohra tat-triq halli tkun tista' taqsam izda f'mument minnhom hasset daqqa u ma

---

¹ PS 1061 Justin Zammit ikkonferma r-rapport li huwa stess għamel Dok JZ1 (a fol 30) rigward l-incident tat-2 ta' Dicembru 2008. Huwa kien nizel fuq il-post fejn ra lill-partie civile bid-demm u s-sewwieq ta' din il-karozza tal-linja kien l-imputat Massimo Bonello.

² Meta xehed Dr. Mario Scerri fis-seduta tal-1 ta' Marzu 2012 ikkonferma r-relazzjoni tieghu esebita a fol 53 fejn qal li kien ezamina lil parte civile fit wara l-incident stradali gewwa Mater dei fl-istadju tal-inkesta. Wara rega' ezamina lil parte civile fil-15 t'Ottubru minhabba inkarigu iehor fejn irrizulta li għad kien hemm cikatrċi fuq rasha minhabba blunt trauma. Huwa kompli jħid li fil-fatt l-istess parte civile bdiet issoffri minn accessjonijiet wara l-incident. Huwa kkonferma wkoll ir-relazzjoni tieghu li kien għamel fl-istadju tal-inkesta esebita fil-*Process Verbal* li jinsab a fol 10 liema rapport jinsab a fol 64.

³ Meta xehed Brian Farrugia bhala rappresentant ta' Transport Malta a fol 25 qal li din il-vettura tal-ghamla Bedford Dominant u kienet registrata f'isem Albert Sammut. Gie prezentat dokument dok BF1 a fol 26 li jirrigwardaw id-dettalji fuq din il-vettura.

⁴ Dr. Agnes Cachia xehedet fit-18 ta' Frar 2011 fejn ikkonfermat ic-certifikat mediku li hija harget u li jinsab a fol 3. Hija qalet li meta l-parti civile dahlet gewwa Mater Dei kellha lacerazzjoni fil-qurriegħa ta' rasha u li kienet qiegħda tagħmillha pressjoni fuq il-mohħ. Il-għiehi kienu gravi u li setgħu jipperikolaw hajjitha. Meta dahlet gewwa l-isptar hija kienet mhux f'sensiha. Id-daqqa li hija kellha kienet kompatibbli ma' oggett *blunt*.

tafx x'gara aktar. Hija ittiehdet I-Isptar u nzammet ghall-kura ghal aktar minn sbatax-il gurnata. Hija kompliet tghid li wara dan I-incident hija bdiet issofri minn attakki ta' epilepsija⁵. Meta xehdet fl-udjenza tal-11 ta' Novembru 2011 hija esebiet sett ta' ritratti⁶ u spjegat li kienet qasmet min-naha ghall-ohra ta' triq sekondarja u dak il-hin lemhet il-karozza tal-linja izda hija kienet għadha taht il-bankina u cioe' fit-triq. Hija mmarkat fuq ritratt it-tragitt li għamlet u I-punt ezatt fejn sar I-impatt fejn tajritha I-karozza tal-linja (ara ritratt numru 1 (dok IA 1) li jinsab a fol 139). Hija kompliet tghid (a fol 137) li meta xehdet quddiem I-espert mahtur fl-Inkjestha Magisterjali u cioe' Dr. Joe Mifsud lanqas biss kienet tiftakar x'intqal minhabba I-kundizzjoni li hija kienet tinsab fiha bhala konsegwenza tal-incident. Meta regħġejt xehedet il-partie civile Inna Said Abrekova Atreptyeva fis-seduta tal-11 ta' Jannar 2013 qalet li I-post fejn sehh I-incident hija tafu sew. Tant li hija kienet se taqsam għan-naha I-ohra tat-triq biex tirkeb il-karozza tal-linja. Hija qalet li ftit qabel I-incident kienet fuq in-naha tax-xellug. Meta kienet qiegħda taqsam it-triq sekondarja semghet il-karozza tal-linja gejja izda dak il-hin hija ma kinitx qiegħda taqsam it-triq principali. Hija kienet waslet fil-kantuniera ta' din it-triq sekondarja u dak il-hin harset biex tara jekk hux gejjin xi vetturi min-naha tal-pjazza. Meta ntlaqtet mill-karozza tal-linja hija ma kinitx għadha telghet il-bankina. Hija ma kinitx tiftakar x'kien gara wara. Hija kompliet tghid li taf li kien hemm zebra crossing fil-vicinanzi izda kienet għadha l' bogħod minnha. Hija kellha taqsam I-ewwel minn naħha tat-triq sekondarja u wara riedet taqsam lejn it-triq principali halli tmur fuq I-istage għal tal-linja.

Wilhelmina Schembri li xehdet waqt I-udjenza tal-11 ta' Novembru 2011 qalet li dakinhar tal-incident hija kienet passiggiera fuq il-karozza tal-linja misjuqa mill-imputat liema vettura kienet sejra mill-Qawra għal Bugibba fid-direzzjoni lejn il-pjazza. Ix-xhud spjegat li hija kienet bilqiegħda fuq in-naha ta' quddiem tal-linja. Hija qalet li rat

⁵ Dr. Anthony Galea fis-seduta tat-18 ta' Frar 2011 ikkonferma li kien ezamina lill-partie civile u minn ezami tal-MRI hareg li hija kellha hsara permanenti fuq il-parti tal-mohh li jikkagħunaw attakki ta' epilepsija.

⁶ Hija markat fuq diversi ritratti li hija esebit bil-marka X biex tindika I-impatt fejn sehh (ara dok IA1 a fol 139 et seq).

persuna fuq il-bankina u din nizlet il-bankina u harset l' isfel u qasmet. Hija kompliet tghid li din il-persuna bdiet thares l' isfel u dak il-hin semghet hoss kbir mal-karozza tal-linja. Hija kompliet tghid (a fol 149) li ma kienet qalet xejn lix-xufier għaliex ma kinitx qieghda tipretendi li din il-persuna kienet ser taqbad u taqsam. Hija ziedet tghid li fejn kienet din il-persuna kien hemm *zebra crossing* ftit il-bogħod izda din il-mara ma qasmitx minn fuqha.

Charmaine Catania xehdet fis-seduta tal-11 ta' Novembru 2011 fejn qalet li kienet riekba fuq tal-linja u kienet sejra lejn il-Belt. Fil-mument tal-incident kien sejrin lejn id-direzzjoni tal-Pjazza u minn *side street* harget mara b'rasha baxxuta u din minghajr ma harset qabdet u qasmet sabiex tmur faccata fejn kien hemm stage tal-linja. Dak il-hin il-karozza tal-linja kienet fit-triq principali u dak il-hin ix-xufier kien qieghed isuq b'mod galbuż.

Maria Pisani ir-rappresentant tal-Omnibuspool li xehedet fis-seduta tas-16 ta' Dicembru 2011 ikkonfermat li l-vettura misjuqa mill-imputat kienet koperta b'polza ta-assikurazzjoni. In kwantu jirrigwarda dok MP 1 u MP 2⁷ hijja qalet li huma kien johorgu dokument wiehed ghall-vetturi kollha minnflok jinhareg wiehed għal kull vettura.

L-imputat Massimo Bonello ghazel li jixhed f'dawn il-proceduri waqt l-udjenza tal-21 ta' Frar 2013. Huwa qal li dakinhar tal-incident kien fuq ir-rottu 49 bhala xufier tal-karozza tal-linja. Huwa kien niezel fid-direzzjoni tal-pjazza ta' Bugibba u kien miexi normali meta sema' hoss qawwi mal-vettura tieghu. Huwa qal li ra mara tigri biex tmur faccata fejn hemm stage għad-direzzjoni lejn tas-Sliema u din baqghet diehla fil-genb tal-vettura tieghu u ma kienx hu li dahal fuqha. Huwa kompla jzid li fil-fatt ftit l' isfel hemm zebra crossing izda l-mara ma pruvatx taqsam mizz-zebra crossing. Huwa spjega fil-fatt anki fir-ritratt esebit a fol 139 hemm indikazzjoni cara li kien hemm zebra crossing. L-imputat kompla jghid li kien gie avvicinat mirragel tal-mara li kienet involuta fl-incident fejn gie ofrut somma flus sabiex jammetti t-tort. In kontro-ezami huwa kkonferma li ghalkemm qal li l-mara giet tigri huwa ma kienx raha taqsam qabel ma sema' l-hoss fuq il-vettura.

---

⁷ Dok MP2 jindika li l-vettura kienet koperta b'polza t'assigurazzjoni waqt li fix-xhieda ta' Brian Farrugia kkonferma li fil-fatt l-istess vettura involuta fl-incident kienet koperta wkoll bl-licenzja.

Huwa zied jghid li d-daqqa fix-xarabank kienet mal-genb u cioe' bejn il-faccata u l-istaffa tal-vettura.

Maria Louise Pearson li xehedet fl-udjenza tat-3 ta' Mejju 2013 qalet li hija kienet passiggiera fuq il-vettura misjuqa mill-imputat dakinharr tal-incident. Hija kompliet tghid li ma kienet rat xejn mill-accident izda semghet hoss u rat lix-xufier jinzel minn gewwa l-vettura fejn kien hemm mara fl-art u huwa beda' jcempel ghall-ghajnuna mill-ewwel. Hija qalet li l-imputat ma kienx qieghed isuq b'velocita' izda b'mod normali.

Ikkunsidrat:

Illi fin-Nota ta' Rinviju ghall-Gudizzju tat-18 ta' Gunju, 2012 l-Avukat Generali ndika li tista' tinstab htija jew htijiet taht dak illi hemm mahsub fl-Artikoli 15(1)(a), (2)u (3) tal-Kap. 65 tal-Ligijiet ta' Malta, fl-Artikolu 226 tal-Kodici Kriminali u fl-Artikolu 3 tal-Kap. 104 tal-Ligijiet ta' Malta.

a) L-akkuzi taht l-Artikolu 15(1)(a), (2) u (3) tal-Kap. 65 u l-Artikolu 226 tal-Kodici Kriminali.

Illi minn ezami tal-*Process Verbal* inserit a fol. 10 tal-atti processwali jirrizulta li meta l-imputat ta l-licenzja tas-sewqan tieghu lill-expert legali Dr. Joe Mifsud gie kkonstatat li din il-licenzja kienet skaduta (ara Dok MB2⁸ a fol 49 tal-*Process Verbal*). Illi ghalhekk jirrizulta li l-istess imputat kien qieghed isuq l-istess vettura fiz-zmien tal-incident b'licenzja tas-sewqan skaduta peress li din fil-fatt kienet skadiet fit-22 ta' Novembru 2008. Illi ghalhekk tirrizulta r-rejita taht l-Artikolu 15(1)(a) tal-Kap. 65 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi in kwantu jirrigwarda sewqan perikoluz u traskurat u l-akkuza li minhabba tali sewqan u minhabba nuqqas ta' tharis ta' regolamenti tat-traffiku l-imputat ikkaguna feriti ta' natura gavi lil Inna Abrevoka Atreptyeva din il-Qorti jidrilha li l-Prosekuzzjoni ma rnexxilhiex tiprova li l-incident awtomobilistiku de quo gie kagunat minhabba xi sewqan perikoluz jew traskurat da parti tal-imputat jew minhabba xi nuqqas ta' osservanza tar-regolamenti tat-traffiku da parti tieghu. Ezami akkurat tal-provi prodotti mill-Prosekuzzjoni f'dan il-kaz anzi jindika li l-incident sehh unikament minhabba traskuragni min-naha tal-

---

⁸ Dan tenut kont dak li jghid l-artikolu 550 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

pedestrian/parti civili meta hija qasmet it-triq. Ili x-xhieda okulari u ndipendenti migjuba mill-Prosekuzzjoni f'dan il-kaz lkoll jindikaw li l-imputat kien qed isuq b'velocita' normali u b'mod galbat u li l-parti civili qabdet u qasmet it-triq b'rasha baxxuta Maria Louise Pearson fil-fatt qalet li l-imputat kien għaddej bi tletin kilometru fis-siegha u Charmaine Catania qalet li l-imputat kien qiegħed isuq b'mod galbat u li hija rat lil *parte civile* toħrog minn side street b'rasha baxxuta u mingħajr ma harset qabdet u qasmet it-triq sabiex tmur facċata fejn kien hemm stage tal-linja. Wilhelima Schembri li wkoll kienet passiggiera fuq ix-arabank qalet li rat persuna thares 'l isfel tinzel il-bankina u taqsam. L-istess *parte civile* qalet li hija bdiet taqsam minn naħha l-ohra ta' triq sekondarja u kienet għadha ma waslitx sabiex titla l-bankina tan-naħha l-ohra tat-triq meta semghet il-karozza tal-linja gejja izda hija qalet li harset l-isfel u wara ma tafx x'gara. Irid ukoll jigi rilevat li fl-istess triq fejn sehh l-incident hemm iz-zebra crossing u l-parti civili għalhekk setgħat facilment tuzah sabiex taqsam it-triq mingħajr perikolu.

Il-Qorti tixtieq tagħmel referenza għal diversi sentenzi mogħtija mill-Qrati tagħna fejn gie stabbiiit li l-pedestrian bhas-sewwieq u bhala utent tat-triq għandu certu obbligi meta jkun qed jaqsam it-triq, liema obbligi wkoll jinkludu dak li jzomm a proper lookout u jevita l-perikoli bla bzonn qabel ma jaqsam it-triq. F'sentenza mogħtija fil-21 ta' Gunju, 1995 fil-kawza George Micallef pro et noe vs Gordon Camenzuli il-Prim' Awla tal-Qorti Civili għamlet referenza ghall-artikoli 20 u 21 tal-Highway Code u sahqet illi meta pedestrian ikun qed jaqsam it-triq, fejn ikun hemm, għandu dejjem juza s-subway jew zebra crossing u għandu jaqsam biss meta jkollu vizwali cara taz-zewg nahat tat-triq. Qalet ukoll illi qabel jaqsam il-pedestrian għandu jieqaf fuq il-bankina, jħares lejn il-lemin u mbagħad lejn ix-xellug, u jerga' lejn il-lemin u jaqsam biss meta fit-triq ma jkunx hemm karozzi (ara wkoll Mary Bonello et vs Sylvia Fsadni Appell deciz fil-11 ta' Marzu, 1998).

Fil-kawza Il-Pulizija vs Caruana (XXXIX p IV pagna 1031) il-Qorti qalet, "*Il-pedestrian għandu certament id-drittijiet*

fic-cirkostanzi tat-traffiku imma għandu wkoll obbligi. Jekk il-pedestrian ikun qiegħed ipoggi ruhu f'post fejn mhux suppost ikun (bħal roundabouts) u d-driver li jkun qed isuq karozza b'mod regolari jsib ruhu f'posizzjoni ta'emergenza subitanea minhabba fih, dak id-driver m'għandux jigi ritenut hati ta'sewqan perikoluz u tal-konsegwenzi illi jista' illi jista jsorfri dak il-pedestrian f'din il-kontingenza.”

“Although it is the duty of a driver of a motor car to exercise every care to avoid pedestrians, it is yet incumbent on pedestrians to refrain from obstructing unduly the transit of vehicles” Police vs Aldridge (XL part IV page 1013).

*“Il-pedestrian għandu certament drittijiet fic-cirkolazzjoni tat-traffiku, imma għandu wkoll obbligi. Jekk il-pedestrian ikun qiegħed ruhu f'post fejn mhux suppost ikun, u driver li jkun qed isuq karozza b'mod regolari jsib ruhu f'posizzjoni ta'emergenza subitanea minhabba fih, dak id-driver ma għandux jigi ritenut hati ta'sewqan perikoluz u tal-konsegwenzi li jista' jsorfri dak il-pedestrian f'dik il-konsegwenza” – “Il-Pulizija – vs – Alfred Caruana”, Appell Kriminali, 14 ta' Mejju 1955 (**Kollez. Vol. XXXIX P IV p 1031**);*

*“Il-pedestrian ghalkemm għandu dritt li jkun fil-karreggjata biex jaqsam certament għandu wkoll id-dover li juza prudenza biex jaqsam ‘with reasonable dispatch’. Aktar u aktar tehtieg dik l-attenzjoni tal-pedestrian meta si tratta ta’ uncontrolled crossing” – “**Il-Pulizija-vs-Joseph Formosa**”, Appell Kriminali, 4 ta' April 1959 (**Kollez. Vol. XLIII P IV p 1027**);”*

F'sentenzi ohra imbagħad, gew elaborati sitwazzjonijiet fejn il-pedestrian johloq emergenza subitanea lis-sewwieq u cioe' “meta jaqsam f'daqqa w jissorprendi lill-konducent jew jagħmel xi movement insolitu w inaspettat” (App. Kriminali: “Il-Pulizija vs. J. Thornton “ Vol. XLV. P. Iv p. 920) jew meta “pedestrian jinzel inaspettament minn fuq il-bankina, jew li jaqsam jew jitfaccia ghall-gharrieda minn wara xi car iehor; jew li johrog minn xi kurva fit-triq; jew li jitfaccja ghall-gharrieda w inaspettament quddiem il-

karozza." (App. Kriminali "Il-Pulizija vs. Cassar Desain" Vol. XLVI. P.IV. p765).

Fil-kaz odjern il-Qorti hija tal-fehma li l-kawza unika tass-sinistru kien il-mod inkonsult u traskurat ghall-ahhar li bih qasmet it-triq il-pedestrian u li ma kien hemm xejn fis-sewqan tal-imputat li jista' jigi ritenut li kkontribwixxa ghall-akkadut. Fil-kaz odjern il-pedestrian bl-imprudenza tagħha krejat lis-sewwieq emergenza subitanea imprevedibbli, li rrendiet impossibbli jew mhux ragonevolment possibbli, azzjoni evaziva tempestiva da parti tal-imputat. (ara Appell Kriminali ; "Il-Pulizija vs. J. Formosa", Vol. XLIII. P. IV p. 1023).

L-akkuza taht I-artikolu 3 tal-Kap 104 tal-Ligijiet ta' Malta
L-artikolu 3 tal-Kap 104 jghid b'mod car li

3. (1) Bla īnsara tad-disposizzjonijiet ta' din I-Ordinanza, ħadd ma jista' juža jew iġiegħel jew iħalli lil persuna oħra tuža vettura bil-mutur fit-toroq kemm-il darba, għall-użu tal-vettura minnu jew minn dik il-persuna l-oħra, skont il-każ, ma tkunx isseħħi polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni, skont id-disposizzjonijiet ta' din I-Ordinanza.

Illi mill-assjem tal-provi hareg li l-vettura misjuqa mill-imputat dakinhar tal-incident kienet koperta b'polza ta' assigurazzjoni u li l-istess vettura kienet licenzjata f'isem Albert Sammut bhala propjetarju u kellha kemm il-licenzja tal-vettura mhallsa kif ukoll polza ta' assikurazzjoni (ara dok MP2 a fol 52). Illi jsegwi li l-imputat ma jistghax jinsab hati tat-tieni mputazzjon migjuba fil-konfronti tieghu.

Għal dawn il-motivi u wara li rat in-Nota ta' Rinviju ghall-Gudizzju tal-Avukat Generali tat-18 ta' Gunju, 2012 u senjatament I-Artikolu 15(1)(a) tal-Kap. 65 tal-Ligijiet ta' Malta I-Qorti ssib lill-imputat hati tal-ewwel(1) imputazzjoni migjuba fil-konfronti tieghu u tikkundannah multa ta' mijha u hamsin Ewro (€150) u tiskwalifikah milli jzomm jew jotjeni licenzja tas-sewqan għal zmien tmint(8) ijiem millum. Il-Qorti tiddikjara lill-imputat mhux hati tal-bqija tal-

Kopja Informali ta' Sentenza

imputazzjonijiet migjuba fil-konfronti tieghu u konsegwentement tilliberah mill-istess imputazzjonijiet.

< Sentenza Finali - Not To Put On Web >

-----TMIEM-----